

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

UNIVERSITY "GOCE DELCEV" - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES
REPUBLIC OF MACEDONIA

МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО

КОНФЕРЕНЦИЈА ПОСВЕТЕНА НА 1100 ГОДИШНИНАТА ОД
КЛИМЕНТОВОТО УПОКОЈУВАЊЕ

Св. Климент Охридски

Sv. Kliment Ohridski

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE ST. KLIMENT'S LIFEWORK

INTERNATIONAL CONFERENCE DEDICATED TO THE 1100th ANNIVERSARY
OF THE DEATH OF ST. KLIMENT

23-24 ЈУНИ 2016
ШТИП

23-24 JUNE 2016
SHTIP

МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО

*Конференција посветена на 1100 годишнината од
Климентовото упокојување*

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
ST. KLIMENT'S LIFEWORK

*International Conference dedicated to the 1100th Anniversary of
the death of St. Kliment*

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Филолошки факултет
Факултет за образовни науки
Република Македонија

University “Goce Delcev” - Stip
Faculty of Philology
Faculty of Educational Sciences
Republic of Macedonia

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

821.163.1.09Св. Климент Охридски(062)
271.2-36Св. Климент охридски(062)
37(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција Климентовото дело : 23-24 јуни,
2016, Штип : зборник на трудови / [главен и одговорен уредник Драгана
Кузмановска, Соња Петровска] = International scientific conference
St. Kliment's lifework : 23-24 June, 2016, Shtip : book of
proceedings / [editor in chief Dragana Kuzmanovska, Sonja Petrovska].
- Штип : Универзитет “Гоце Делчев”, Филолошки факултет = Shtip =
Goce Delcev University, Faculty of philology, 2017. - 319 стр. :
илустр. ; 30 см

Дел од трудовите и на англ. јазик. - Фусноти кон текстот. -
Abstracts кон повеќето трудови. - Библиографија кон повеќето
трудови

ISBN 978-608-244-404-8

1. Насп. ств. насл.

а) Климент Охридски, св. (840-916) - Собири б) Образование - Собири
COBISS.MK-ID 103357962

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ

BOOK OF PROCEEDINGS

МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

ST.KLIMENT'S LIFEWORK

23-24 јуни 2016   23-24 June 2016
Штип   Shtip

КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО

Зборник на трудови

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Д-р Драгана Кузмановска

Д-р Соња Петровска

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

- Волф Ошлис – Германија
Драгана Кузмановска – Република Македонија
Мајкл Ерон Рокланд – САД
Соња Петровска – Република Македонија
Марјана Розенфелд – Русија
Татјана Тернова – Русија
Виолета Димова – Република Македонија
Игор Рижнар – Словенија
Дубравка Челинсек – Словенија
Снежана Мирасчиева – Република Македонија
Лазар Стошиќ – Србија
Стана Смилковиќ – Србија
Сунчица Дениќ – Србија
Даниела Коцева – Република Македонија
Рамадан Доган – Турција
Туран Челеби – Турција
Снежана Кирова – Република Македонија
Биљана Иванова – Република Македонија
Софија Заболотнаја – Русија
Татјана Уланска – Република Македонија
Марија Тодорова – Република Македонија

ST.KLIMENT'S LIFEWORK

Book of Proceedings: Scientific and Professional Papers

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Dragana Kuzmanovska, PhD
Sonja Petrovska, PhD

EDITORIAL BOARD

Wolf Oschlies – Germany
Dragana Kuzmanovska – Republic of Macedonia
Michael Aaron Rockland – United States of America
Sonja Petrovska – Republic of Macedonia
Maryana Rosenfeld – Russian Federation
Tatyana Ternova – Russian Federation
Violeta Dimova – Republic of Macedonia
Igor Riznar – Republic of Slovenia
Dubravka Celinsek – Republic of Slovenia
Snezana Miraschieva – Republic of Macedonia
Lazar Stosic – Republic of Serbia
Stana Smilkovik – Republic of Serbia
Suncica Denik – Republic of Serbia
Daniela Koceva – Republic of Macedonia
Ramadan Dogan – Republic of Turkey
Turan Celebi – Republic of Turkey
Snezana Kirova – Republic of Macedonia
Biljana Ivanova – Republic of Macedonia
Sofya Zaboltnaya – Russian Federation
Tatjana Ulanska – Republic of Macedonia
Marija Todorova – Republic of Macedonia

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР

Драгана Кузмановска
Соња Петровска
Виолета Димова
Блажо Китанов
Светлана Јакимовска
Стојко Стојков

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Толе Белчев (македонски јазик)
Марија Гркова (македонски јазик)
Татјана Уланска (англиски јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров
Костадин Голаков

АДРЕСА

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. факс 201
МК-2000 Штип, Македонија

Овој Зборник е сведоштво за одбележување на 1100 годишнината од Климентовото упокојување преку успешно остварена меѓународна конференција од страна на Филолошкиот факултет и Факултетот за Образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Климентова чест.

Во Зборникот се објавуваат трудовите од Конференцијата, со цел да останат сведоштво за идните генерации како што св. Климент и нам ни остави такви пишани дела и трајни траги.

CONFERENCE ORGANIZATION BOARD

Dragana Kuzmanovska
Sonja Petrovska
Violeta Dimova
Blazo Kitanov
Svetlana Jakimovska
Stojko Stojkov

LANGUAGE EDITORS

Tole Belcev (Macedonian language)
Marija Grkova (Macedonian language)
Tatjana Ulanska (English language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov
Kostadin Golakov

ADDRESS

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, Macedonia

This Book of Proceedings is a testimony of the jubilee, 1100 years of the death of St. Kliment, and the successfully organized International Conference by the Faculty of Philology and the Faculty of Educational Sciences of the Goce Delchev University in Shtip in the honour of St. Kliment.

The Book of Proceedings published the papers from the Conference to leave them to the future generations, as St. Kliment did with his written works and legacy.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

ПРЕДГОВОР

Од уредниците

FOREWORD

The Editors

КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО / ST.KLIMENT'S LIFEWORK

Илија БЕЛЕВ

СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ И ВТЕМЕЛУВАЊЕТО НА

БРЕГАЛНИЧКАТА КНИЖЕВНА ТРАДИЦИЈА..... 17

Добрила МИЛОВСКА

ПОУЧИТЕЛНИТЕ СЛОВА НА СВЕТИ КЛИМЕНТ 27

Соња ЕНЦЕКОВА СОПОТСКА

ТРАНСПОНИРАЊЕ И ХЕРМЕНЕВТИЧКИ АСПЕКТ НА

КНИЖЕВНИ ЖАНРОВИ ОД СТАРАТА СВЕТСКА

ЛИТЕРАТУРА ВО КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО 33

Димитар ПАНДЕВ

БИБЛИСКИТЕ ПАРАБОЛИ ВО КЛИМЕНТОВИТЕ СЛОВА

(СО ПОСЕБЕН ОСВРТ ВРЗ ПАРАБОЛАТА ЗА БЛУДНИОТ СИН)..... 53

Лилјана МАКАРИЈОСКА

УЛОГАТА НА ОХРИДСКАТА КНИЖЕВНА ШКОЛА ВО

РАЗВИТОКОТ НА СРЕДНОВЕКОВНАТА ПИСМЕНОСТ 59

Трајче СТОЈАНОВ

СВ. КЛИМЕНТ КАКО ЕТИЧАР 69

Снежана МИРАСЧИЕВА

ЗА ОДНОСОТ МЕЃУ УЧИТЕЛОТ И УЧЕНИКОТ-

ОД КЛИМЕНТА ДО ДЕНЕС 77

Толе БЕЛЧЕВ, Ранко МЛАДЕНОСКИ

КОНТЕКСТОТ СВ. КЛИМЕНТ VS ПРЛИЧЕВ ВО

МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРНА МЕМОРИЈА..... 85

Жаклина ЃОРЃИОСКА, Лилјана МАКАРИЈОСКА ЦРКОВНОСЛОВЕНИЗМИТЕ ВО ПОЕМАТА ПОСВЕТЕНА НА АЗБУКОСЛОВЕЦОТ – КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ.....	95
Оливер ЦАЦКОВ УНИВЕРЗАЛНОСТА НА КЛИМЕНТОВОТО ДЕЛО – НЕИЗГАСЛИВА СВЕТЛИНА ЗА СЕСЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ	103
Милена РИСТОВА-МИХАЈЛОВСКА ЗА ДВЕ ПОХВАЛНИ СЛОВА НА СВЕТИ КЛИМЕНТ И БИБЛИСКИТЕ ЦИТАТИ И ЕЛЕМЕНТИ ВО НИВ	109
Весна КОЖИНКОВА СИЛАТА НА КЛИМЕНТОВИОТ ДУХ ВО РАЃАЊЕТО НА НОВАТА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ.....	117
Игор ЈАНЕВ, Борче МИЛОШЕСКИ ДЕЛОТО НА СВЕТИ КЛИМЕНТ ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА.....	127

ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

Волф ОШЛИС ГЕРМАНСКИОТ БИСКУП ВИХИНГ (830-912) – ПРОТИВНИК, КОНКУРЕНТ ИЛИ ЖРТВА НА МАКЕДОНСКИТЕ СЕДМОЧИСЛЕНЦИ.....	139
Suncica DENIC PERSECUTION AND HOMELAND IN SERBIAN LITERATURE OF KOSOVO AND МЕТОHIЈА.....	145
Stana SMILJKOVIC CULTURAL CONTEXT AND HUMANIZATION OF EDUCATION ON EXAMPLES OF LITERARY TEXTS FOR CHILDREN.....	153
Марија КРСТЕВА INTERTEXTUAL REFERENCES TO J. CONRAD'S NOVELLA HEART OF DARKNESS IN F. F. COPPOLA'S FILM APOCALYPSE NOW.....	161
Даниела КОЦЕВА УЛОГАТА НА ЦРКВАТА НЕКОГАШ И ДЕНЕС.....	167

ОБРАЗОВАНИЕ / EDUCATION

- Стојко СТОЈКОВ**
СВЕТИ КЛИМЕНТ КАКО НАШ И КАКОВ 175
- Марија КУСЕВСКА**
УПОТРЕБАТА НА ЕВРОПСКОТО ЈАЗИЧНО
ПОРТФОЛИО ЗА САМООЦЕНУВАЊЕ И РАЗВИВАЊЕ
АВТОНОМИЈА ПРИ УЧЕЊЕТО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ 195
- Слаѓана СТАМЕНКОВА**
ИНОВАТИВНИ МЕТОДИ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО -
ПОВРЗУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА СО ЕВРОПА И СО СВЕТОТ 203
- Наташа ЛАЗАРЕВА**
ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА И НЕЈЗИНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ
ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ..... 207
- Петре ПЕТКОВСКИ, Емилија ШЕЌЕРИНОВА**
ТЕСТИРАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ ВО СОВРЕМЕНИОТ
ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС 213
- Ирена КИТАНОВА**
ЧИТАЊЕТО КАКО ПОТРЕБА И РАДОСТ 219
- Весна КОЦЕВА**
ИСТОРИСКИ ПРЕГЛЕД НА УПОТРЕБАТА И ДЕФИНИРАЊЕТО
НА ПОИМИТЕ ИНПУТ И ИНТЕЛК ВО МЕТОДИКАТА НА
НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК 225
- Марија ТОДОРОВА, Весна КОЦЕВА**
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ 233

ЈАЗИК / LANGUAGE

- Блаже КИТАНОВ**
ЉУБОВТА И ПЕСНАТА КАКО МОСТ ЗА
ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА 241

Марија ЛЕОНТИЌ

ПРЕВОДНА ЕКВИВАЛЕНЦИЈА НА ЛЕКСИЧКО НИВО ПРИ
ПРЕВЕДУВАЊЕ ОД ТУРСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК..... 249

Софија ЗАБОЛОТНАЈА

ПРЕВОДОТ И КОМЕНТАРИТЕ:
МОДЕРНАТА ПОТРЕБА ЗА КОМПРЕСИИ 257

Виолета НИКОЛОВСКА

Б. КОНЕСКИ – КОДИФИКАТОР НА МАКЕДОНСКИОТ
СТАНДАРДЕН ЈАЗИК 263

Светлана ЈАКИМОВСКА

ТЕРМИНИТЕ И НИВНИТЕ ФРАНЦУСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ
ВО ЗБОРНИКОТ ТЕРМИНОЛОГИЈА ОД ОБЛАСТА НА
ТЕОЛОГИЈАТА ОД ЈОВАН ТАКОВСКИ 273

Билјана ИВАНОВСКА, Мери БАСОВСКА

ЗА ЗБОРОТ ШТО НАПРАВИ УСПЕШНА КАРИЕРА ВО ЈАЗИКОТ..... 285

Снежана КИРОВА, Драгана КУЗМАНОВСКА, Биљана ИВАНОВА

СПОРЕДБА НА ПОСЛОВИЦИТЕ НА ЧЕТИРИ ЈАЗИЦИ 293

Татјана УЛАНСКА, Марија ТОДОРОВА

ЕФЕКТИВНОСТА НА КОРИСТЕЊЕ МЕТАФОРИ ВО
НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК..... 301

Делфина ЈОВАНОВА НИКОЛЕНКО

СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКИ МЕЃУ ГЛАГОЛИТЕ ВО
МАКЕДОНСКИОТ И РУСКИОТ ЈАЗИК..... 305

Весна ПРОДАНОВСКА

УЛОГАТА НА НАСТАВНИКОТ И НА УЧЕНИКОТ ПРИ
СОВЛАДУВАЊЕТО НА ПРАВИЛЕН ИЗГОВОР ВО
ИЗУЧУВАЊЕТО НА АНГЛИСКИОТ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК 313